

EURÓPSKA RADA

**V Bruseli 25. októbra 2013
(OR. en)**

EUCO 169/13

**CO EUR 13
CONCL 7**

SPRIEVODNÁ POZNÁMKA

Od : Generálny sekretariát Rady

Komu : Delegácie

Predmet: **EURÓPSKA RADA
24. A 25. OKTÓBER 2013**

ZÁVERY

Delegáciám v prílohe zasielame závery Európskej rady (24. a 25. október 2013).

Známky hospodárskeho oživenia sú viditeľné, ale EÚ musí pokračovať v úsilí o zvýšenie rastového potenciálu, zlepšenie vytvárania pracovných miest a podporu konkurencieschopnosti Európy. Dnešné zasadnutie Európskej rady sa zameralo na digitálne hospodárstvo, inováciu a služby. Tieto oblasti majú osobitný potenciál pre rast a zamestnanosť, ktorý sa musí urýchlene mobilizovať. Európska rada poskytla konkrétne usmernenia na plné využitie existujúceho potenciálu.

Európska rada sa zaoberala aj rôznymi oblasťami hospodárskej a sociálnej politiky. Zhodnotila vykonávanie iniciatív, ktoré sa prijali v júni v rámci boja proti nezamestnanosti mladých ľudí a financovania hospodárstva, predovšetkým malých a stredných podnikov, a dohodla sa na ďalších opatreniach. Vyslala nový impulz pre lepšiu právnu reguláciu.

Európska rada podrobne rokovala o dokončení hospodárskej a menovej únie. Zamerala sa najmä na zlepšenie koordinácie hospodárskej politiky, posilnenie sociálneho rozmeru hospodárskej a menovej únie a dobudovanie bankovej únie. Ako sa rozhodlo v júni, Európska rada sa vráti ku všetkým týmto prvkom v decembri s cieľom prijať rozhodnutia.

Európska rada sa zaoberala samitom Východného partnerstva, ktorý sa bude konať 28. a 29. novembra 2013 vo Vilniuse.

Európska rada vyjadrila hlboký zármutok nad nedávnymi tragickými udalosťami v Stredozemnom mori, pri ktorých prišli o život stovky ľudí, a rozhodla sa zintenzívniť opatrenia Únie s cieľom zabrániť tomu, aby sa takéto tragédie opakovali.

I. DIGITÁLNE HOSPODÁRSTVO, INOVÁCIA A SLUŽBY

1. Kľúčovým prvkom rastu a konkurencieschopnosti Európy v globalizovanom svete je silné digitálne hospodárstvo. Preto sa musí vynaložiť maximálne úsilie, aby európsky priemysel opäť dosiahol dynamiku v odvetví digitálnych produktov a služieb. Je naliehavo potrebné vytvoriť integrovaný jednotný digitálny a telekomunikačný trh, ktorý bude prinášať úžitok spotrebiteľom i podnikom. Európa musí ako súčasť svojej rastovej stratégie podporovať digitálnu inováciu s využitím dostupných údajov vo všetkých sektoroch hospodárstva. Osobitná pozornosť by sa mala venovať podpore znižovania „digitálnej priepasti“ medzi členskými štátmi.

Investície do digitálneho hospodárstva

2. Na to, aby sa v plnej miere využil potenciál digitálneho hospodárstva, zvýšila produktivita a vytvorila nová hospodárska činnosť a kvalifikované pracovné miesta, potrebuje Európa investície a správny regulačný rámec. Mali by sa presadzovať nové investície, aby sa urýchlilo rozšírenie infraštruktúry schopnej dosiahnuť ciele Digitálnej agendy pre Európu týkajúce sa rýchlosti širokopásmového pripojenia, ako aj zavádzanie nových technológií, ako napr. 4G, a to pri zachovaní technologickej neutrality. Urýchlene by sa mali prijať legislatívne opatrenia na zníženie nákladov na rozšírenie širokopásmového pripojenia.

3. Viaceré strategické technológie, ako napríklad Big Data a Cloud Computing, sú dôležitými faktormi, ktoré prispievajú k zvýšeniu produktivity a zlepšeniu služieb. Technológia Cloud Computing by mala zlepšiť prístup k údajom a uľahčiť ich zdieľanie. Účelom technológie Big Data je spracúvať, zbierať, uchovávať a analyzovať veľké množstvá údajov. Opatreniami EÚ by sa mali vytvoriť správne rámcové podmienky pre jednotný trh v oblasti technológií Big Data a Cloud Computing, a to najmä podporou prísnych noriem pre bezpečné, vysokokvalitné a spoľahlivé služby v oblasti technológie Cloud. Európska komisia a členské štáty by sa za pomoci tzv. európskeho partnerstva pre cloud mali aj naďalej usilovať o to, aby bola Európa pri prijímaní technológie Cloud na čele. Európska rada vyzýva na vytvorenie silnej siete vnútroštátnych digitálnych koordinátorov, ktorá by pri rozvoji technológií Cloud, Big Data a Open Data mohla zohrávať strategickú úlohu.

4. Pre digitálne hospodárstvo je dôležité aj prebiehajúce úsilie v boji proti daňovým únikom, daňovým podvodom, agresívnemu daňovému plánovaniu, narúšaniam základu dane a presunom ziskov. Členské štáty by mali podľa potreby ďalej koordinovať svoje pozície s cieľom dosiahnuť v rámci OECD/BEPS (Base Erosion and Profit Shifting – narúšanie základu dane a presun ziskov) čo najlepšie riešenie pre členské štáty a EÚ. Komisia sa v rámci prebiehajúceho preskúmania právneho rámca týkajúceho sa DPH bude tiež venovať otázkam špecifickým pre digitálne hospodárstvo, ako sú diferencované daňové sadzby pre digitálne a fyzické produkty. Európska rada víta iniciatívu Komisie zriadiť skupinu expertov pre zdanenie digitálneho hospodárstva. Európska rada sa k otázke zdanenia vráti na zasadnutí v decembri 2013.

Podpora digitálneho jednotného trhu ústretového k spotrebiteľom a podnikom

5. Prostredníctvom lepšieho, predvídateľnejšieho a stabilnejšieho právneho rámca pre celú EÚ je nevyhnutné prekonať fragmentáciu, podporiť efektívnu hospodársku súťaž a pritiahnúť súkromné investície, pričom sa zabezpečí vysoká úroveň ochrany spotrebiteľa a členským štátom sa umožní určitý stupeň flexibility na prijatie ďalších opatrení na ochranu spotrebiteľa. Európska rada v tomto kontexte víta balík týkajúci sa „prepojeného kontinentu“, ktorý prezentovala Komisia, a zákonodarcu vyzýva, aby danú problematiku intenzívne preskúmal v záujme včasného prijatia tohto balíka. Zdôrazňuje význam lepšej koordinácie načasovania a podmienok pridelovania frekvenčného spektra pri súčasnom rešpektovaní právomocí členských štátov v tejto oblasti.
6. Je potrebné splniť záväzok dokončiť digitálny jednotný trh do roku 2015: jeho súčasná fragmentácia bráni tomu, aby sa v plnej miere využil potenciál digitálneho hospodárstva. Vyžaduje si to komplexný prístup na posilnenie inovácie a hospodárskej súťaže v oblasti digitálnych služieb.

7. Malo by sa vyvinúť maximálne úsilie o zrýchlenie práce na zatiaľ neprijatých legislatívnych návrhoch, najmä pokiaľ ide o elektronickú identifikáciu a dôveryhodné služby, elektronickú fakturáciu a platobné služby, aby ich bolo možné prijať do konca tohto legislatívneho obdobia. Je tiež potrebné odstrániť prekážky v prístupe ľudí k svojmu „digitálnemu životu“ z rozličných platforiem, ktoré pretrvávajú z dôvodu nedostatočnej interoperability alebo prenosnosti obsahu a údajov. Bránia využívaniu digitálnych služieb a hospodárskej súťaži. Na zabezpečenie tejto interoperability a prenosnosti sa musí zaviesť otvorený a nediskriminujúci rámec bez toho, aby sa bránilo rozvoju rýchlo napredujúceho digitálneho prostredia, pričom sa musí predísť zbytočnému administratívne zaťaženie, a to predovšetkým pre MSP. Poskytovanie digitálnych služieb a obsahu na jednotnom trhu si vyžaduje zavedenie režimu autorských práv, ktorý zodpovedá digitálnemu veku. Komisia preto ukončí prebiehajúce preskúvanie rámca EÚ v oblasti autorských práv na jar 2014. Je dôležité zmodernizovať európsky režim autorských práv a zjednodušiť udeľovanie licencií a zároveň zabezpečiť vysokú úroveň ochrany práv duševného vlastníctva a zohľadniť kultúrnu rozmanitosť.
8. Je dôležité posilniť dôveru občanov a podnikov v digitálne hospodárstvo. Pre dokončenie digitálneho jednotného trhu do roku 2015 je nevyhnutné včasné prijatie silného všeobecného rámca EÚ na ochranu údajov a smernice o kybernetickej bezpečnosti.
9. Malo by sa pokračovať v modernizácii verejnej správy prostredníctvom rýchlej implementácie služieb, ako sú elektronická verejná správa, elektronické zdravotníctvo, elektronická fakturácia a elektronické obstarávanie. To povedie k početnejším a kvalitnejším digitálnym službám pre občanov a podniky v celej Európe, ako aj k úsporám nákladov vo verejnom sektore. Technológia Open Data je nevyužitým zdrojom s veľkým potenciálom pre vybudovanie silnejších, prepojenejších spoločností, ktoré lepšie spĺňajú potreby občanov a umožňujú rozvoj inovácie a prosperity. Aktívne by sa mala podporovať interoperabilita a opätovné využívanie informácií verejného sektora. Právne predpisy EÚ by sa mali tvoriť tak, aby uľahčovali digitálnu interakciu medzi občanmi a podnikmi a orgánmi verejnej moci. Malo by sa vyvinúť úsilie o uplatňovanie zásady, že informácie sa od občanov zbierajú iba raz, pričom je dôležité náležitým spôsobom dodržiavať pravidlá ochrany údajov.

Zlepšovanie zručností

10. Používatelia musia mať potrebné digitálne zručnosti. Mnoho európskych občanov a podnikov v súčasnosti nevyužíva IT v dostatočnej miere. Vedie to k tomu, že obsadiť pracovné miesta v oblasti digitálnych technológií je čoraz zložitejšie. V roku 2011 bolo v Európskej únii v sektore IKT neobsadených 300 000 pracovných miest; pokiaľ sa neprijmú vhodné opatrenia na kontrolu tohto trendu, mohlo by v danom sektore do roku 2015 byť neobsadených až 900 000 pracovných miest. Táto nekompatibilita zručností má negatívny dosah na ciele našej hospodárskej a sociálnej politiky.

11. V záujme riešenia tejto situácie by sa mali prijať konkrétne kroky:
  - a) časť európskych štrukturálnych a investičných fondov (2014 – 2020) by sa mala použiť na vzdelávanie v oblasti IKT, na podporu pri rekvalifikácii a na odborné vzdelávanie a prípravu v tejto oblasti, a to aj prostredníctvom digitálnych nástrojov a obsahu, v kontexte iniciatív na podporu zamestnanosti mladých ľudí;

  - b) mal by sa zaistiť vyšší stupeň integrácie digitálnych zručností do vzdelávania, a to od najskorších štádií školskej dochádzky až po vysokoškolské vzdelávanie, odborné vzdelávanie a prípravu a celoživotné vzdelávanie;

  - c) mala by sa posilniť veľká koalícia pre pracovné miesta v oblasti digitálnych technológií, aby sa odstránila nekompatibilita zručností prostredníctvom podpory cielených programov pracovnej mobility a používania novovytvorenej Európskej klasifikácie zručností/kompetencií, kvalifikácií a povolání (ESCO);

  - d) Komisia ďalej zintenzívni prácu na základe panorámy zručností EÚ pre pracovné miesta v oblasti digitálnych technológií s cieľom zrýchliť pokrok v oblasti celoeurópskych kompetenčných rámcov pre digitálne zručnosti.

12. Vo všetkých troch oblastiach – investície, digitálny jednotný trh a zlepšenie zručností – je na dosiahnutie cieľa, ktorý spočíva v posilnení rastu, konkurencieschopnosti a pracovných príležitostí prostredníctvom digitálneho hospodárstva, nevyhnutné silné odhodlanie. Európska rada vyzýva Radu a Komisiu, aby v tejto oblasti napredovali, a k tejto otázke sa vráti počas roka 2014.

Inovácia

13. Investície do výskumu a vývoja sú motorom produktivity a rastu a kľúčom k tvorbe pracovných miest. Členské štáty, ktoré pokračovali v investovaní do výskumu a inovácie, dosahujú v súčasnej kríze lepšie výsledky ako členské štáty, ktoré tak neurobili.
14. Európska rada vo februári 2011 vyzvala na prijatie strategického a integrovaného prístupu na podporu inovácie a plné využívanie intelektuálneho kapitálu Európy. Na dosiahnutie uvedených cieľov stanovila konkrétne kroky. Po dvoch rokoch sa značné množstvo týchto cieľov už realizuje. Rozvíja sa spoločné programovanie v oblasti výskumu a inovácie. V rámci stratégie Európa 2020 sa uskutočňuje výročné monitorovanie pokroku v oblasti inovácie. Komisia v súčasnosti zriaďuje observatórium pre výskum a inovácie. Dokončuje sa viacero programov financovania výskumu a inovácie. Komisia nedávno na základe žiadosti navrhla jednotný ukazovateľ inovačných výstupov, ktorý by mal umožniť lepšie monitorovanie.
15. Intelektuálny a vedecký potenciál Únie sa nie vždy premieta do nových výrobkov a služieb, ktoré by bolo možné predat' na trhu. Hlavné dôvody tejto „komercializačnej medzery“ sú ťažkosti v prístupe k financovaniu, prekážky na trhu a nadmerná byrokracia. Zoskupovanie výskumných ústavov a priemyslu („klastre“) môže byť základom pre plodnú interakciu medzi nimi a viesť k vzniku nových výrobkov, služieb a odvetví.

16. Európa potrebuje koordinovanejšie využívanie takých nástrojov, ako sú granty, verejné obstarávanie v predkomerčnej fáze a rizikový kapitál, ako aj integrovaný prístup k prepájaniu výskumu a inovácie s uvádzaním produktov na trh. Osobitná pozornosť by sa mala venovať úlohe verejného sektora pri umožňovaní systémových inovácií, a to najmä v odvetví čistých technológií a biotechnológií. V hlavnej iniciatíve Únia inovácií z roku 2010 sa ustanovuje viacero hodnotných nástrojov, ktorými sa v súčinnosti s programami financovania, ako sú Konkurencieschopnosť podnikov a MSP (COSME) a Horizont 2020 vrátane finančného nástroja s rozdelením rizika, môže podporiť inovácia a jej vplyv na trh. Čo najskôr by sa mali prijať návrhy týkajúce sa spoločných technologických iniciatív vo farmaceutickej oblasti, oblasti nových energetických technológií, aeronautiky, bioekonomiky a elektroniky. V úsilí by sa malo pokračovať aj na vnútroštátnej úrovni.

17. Úplné dobudovanie Európskeho výskumného priestoru do konca roku 2014 si vyžaduje urýchlenie štrukturálnych reforiem vnútroštátnych systémov a posilnenie monitorovania pokroku na základe veľkého objemu údajov poskytovaných zo strany členských štátov. V správe o pokroku, ktorú predložila Komisia, sa uvádzajú niektoré z odvetví, v ktorých je potrebné vyvinúť väčšie úsilie. V rámci inovačných stratégií na vnútroštátnej a európskej úrovni musíme zlepšiť najmä mobilitu a kariérne vyhliadky výskumníkov prostredníctvom náležitých riešení otázok dôchodkového zabezpečenia, nadnárodného prístupu k výskumnej infraštruktúre a voľného prístupu k výsledkom verejne financovaného výskumu a transferu poznatkov.

18. Európska rada vyzýva Komisiu a členské štáty, aby pokračovali v úsilí v oblasti inovácie a výskumu. Európska rada zhodnotí pokrok na zasadnutí vo februári 2014.

Služby a obchod

19. Služby sú základnou súčasťou jednotného trhu. V záujme maximalizácie hospodárskeho úžitku je naliehavo potrebné, aby členské štáty zlepšili vykonávanie smernice o službách, a tak urýchlili otváranie trhov so službami. V tomto kontexte by sa mali využiť všetky príležitosti; mali by sa odstrániť neodôvodnené či neprimerané prekážky, aby sa na trhu so službami zabezpečili rovnaké podmienky. Európska rada vyzýva Komisiu a Radu, aby predkladali výročné správy o pokroku národných reforiem v oblasti služieb vrátane jednotlivých odvetví, a nabáda Komisiu, aby do marca 2014 predložila návrhy.
20. Európska rada víta partnerské preskúmanie smernice o službách, ktoré predložila Komisia. Pridáva sa k názoru, že všetky členské štáty by mali zaistiť systematické, dôkladné a rozsiahle posúdenie primeranosti svojich regulačných požiadaviek. Členské štáty by sa mali zaoberať predovšetkým neprimeranými prekážkami. Európska rada vyzýva Komisiu, aby členským štátom poskytla ďalšie usmernenia v súvislosti s poňatím primeranosti, a vyzýva členské štáty, aby v plnej miere zohľadnili najlepšie postupy.
21. Európska rada podčiarkuje význam vzájomného hodnotenia regulovaných povolání, ktoré začala Komisia, a vyzýva v tomto smere na rýchly pokrok. V rámci tohto hodnotenia by sa mali identifikovať zostávajúce prekážky prístupu k povolaniam v členských štátoch, mal by sa zhodnotiť kumulatívny účinok všetkých obmedzení uložených na rovnaké povolanie a mali by sa navrhnúť vhodné opatrenia.
22. Európska rada v súlade so svojimi závermi z februára 2013 opätovne vyzdvihuje význam obchodu ako hybnej sily rastu a tvorby pracovných miest. Víta politickú dohodu o kľúčových prvkoch komplexnej hospodárskej a obchodnej dohody s Kanadou a očakáva jej urýchlené preskúmanie Európskym parlamentom a Radou. Táto dohoda prinesie značné množstvo nových príležitostí pre podniky v EÚ a Kanade a bude významným impulzom pre lepšie obchodné vzťahy medzi oboma stranami Atlantiku.

II. HOSPODÁRSKA A SOCIÁLNA POLITIKA

Boj proti nezamestnanosti mladých ľudí

23. Boj proti nezamestnanosti mladých ľudí je aj naďalej jedným z kľúčových cieľov stratégie EÚ na podporu rastu, konkurencieschopnosti a zamestnanosti. Európska rada pripomína, že je potrebné, aby bola táto iniciatíva na podporu zamestnanosti mladých ľudí plne funkčná do januára 2014, čo umožní vyplatenie prvých súm pre príjemcov. Vyzýva členské štáty, aby vynaložili maximálne úsilie potrebné na dosiahnutie tohto cieľa.
24. Európska rada tiež vyzýva, aby členské štáty urýchlene realizovali systém záruky pre mladých ľudí, ako i vyhlásenie Rady o Európskom združení učňovskej prípravy. Poukazuje na to, že aby členské štáty, ktoré sa zapojili do iniciatívy na podporu zamestnanosti mladých ľudí, mohli rýchlo využívať jej výhody, musia do konca roka 2013 prijať plány na riešenie nezamestnanosti mladých ľudí vrátane vykonávania záruky pre mladých ľudí. Európska rada víta v tomto kontexte nadchádzajúcu konferenciu v Paríži.

Financovanie hospodárstva

25. Malo by sa pokračovať v maximálnom úsilí o obnovu normálneho poskytovania úverov do hospodárstva a o uľahčenie financovania investícií, a to predovšetkým pokiaľ ide o malé a stredné podniky (MSP).

26. Rokovania o plánovaní európskych štrukturálnych a investičných fondov (ESIF) by sa mali využiť na podstatné zvýšenie celkovej pomoci EÚ z týchto fondov na finančné nástroje pre MSP na roky 2014 – 2020 využívajúce pákový efekt, pričom sa podpora v krajinách, v ktorých sú podmienky naďalej náročné, aspoň zdvojnásobí. Tieto nástroje by sa mali vytvoriť tak, aby obmedzili fragmentáciu trhu, zabezpečili silný pákový efekt a rýchle využitie zo strany MSP. To pomôže vhodným spôsobom sústrediť finančné prostriedky a zväčšiť objem nových úverov pre MSP.
27. Európska rada berie na vedomie správy Komisie a EIB o vykonávaní opatrení zameraných na financovanie hospodárstva a vyzýva členské štáty, aby dobre využili existujúce príležitosti. Opätovne zdôrazňuje svoju výzvu, aby sa spoločné finančné nástroje Komisie a Európskej investičnej banky (EIB) s rozdelením rizika rozšírili na dosiahnutie pákového efektu investícií súkromného sektora a kapitálových trhov do MSP s cieľom zväčšiť objem nových úverov pre MSP v celej EÚ. Mali by sa dokončiť práce na zmene nariadenia o spoločných ustanoveniach, aby sa umožnilo využitie záruk. Nové nástroje by mali dosiahnuť silný pákový efekt a mali by byť atraktívne pre investície súkromného sektora a finančných trhov. EIB by ich mala začať uplatňovať, pričom práce na ďalšom vývoji nástrojov pre budúcnosť, a to najmä na sekuritizácii, by sa mali začať ihneď. Hoci by príspevky na iniciatívu MSP mali zostať dobrovoľné, Európska rada vyzýva na čo najvyššiu účasť členských štátov. Zúčastnené členské štáty budú Komisiu a EIB informovať o svojich príspevkoch do konca roka. Nové nástroje by mali začať fungovať v januári 2014, aby sprevádzali oživenie hospodárstva, boj proti nezamestnanosti a zníženie fragmentácie v prvých rokoch finančného rámca.

28. Rozpočet Únie zohráva zásadnú úlohu pri vytváraní príležitostí pre MSP. Európska rada v tejto súvislosti víta dohodu o programoch COSME a Horizont 2020 a poukazuje na to, že ich vykonávanie je prioritou. Nabáda tiež zákonodarcu, aby rýchlo pracoval na navrhovaných právnych predpisoch o dlhodobých investičných fondoch v záujme ich prijatia do konca legislatívneho obdobia.

Vhodnosť právnych predpisov

29. Dosiahnutie politických cieľov EÚ vrátane riadneho fungovania jednotného trhu si vyžaduje reguláciu na úrovni Únie. Táto regulácia by sa mala dosiahnuť s maximálnou transparentnosťou a jednoduchosťou a minimálnymi nákladmi, pričom by zároveň mala zohľadniť potrebu náležitej ochrany spotrebiteľov, zdravia, životného prostredia a zamestnancov.
30. Európska rada víta nedávne oznámenie Komisie o vhodnosti právnych predpisov (REFIT), v ktorom sa oceňuje úsilie vynaložené v posledných rokoch o zníženie legislatívneho zaťaženia najmä pre MSP a navrhujú ďalšie ambiciózne opatrenia s cieľom odľahčiť regulačný rámec EÚ. Európska rada vyzýva Komisiu, aby v tejto oblasti predložila ďalšie príslušné návrhy.
31. EÚ naliehavo vyzýva Komisiu a zákonodarcu, aby urýchlene vykonali program REFIT, okrem iného zjednodušením existujúceho práva EÚ, stiahnutím návrhov, ktoré už nie sú potrebné, a zrušením neaktuálnych právnych predpisov.

32. Európska rada v súvislosti s týmto cieľom zdôrazňuje, že je potrebné monitorovať dosiahnutý pokrok pomocou súboru komplexných ukazovateľov, aby sa mohol sledovať vývoj na európskej a národnej úrovni a zároveň zjednodušil dialóg o vhodnosti právnych predpisov. Víta opatrenia členských štátov a EÚ, ktorých cieľom je zlepšiť identifikáciu právnych predpisov, ktoré predstavujú nadmerné zaťaženie, a v tejto súvislosti poukazuje na zásadu subsidiarity a proporcionality. V tejto oblasti je potrebné vyvinúť značné úsilie, a to na úrovni EÚ, ako aj na národnej úrovni. Európska rada očakáva, že na júnovom zasadnutí sa dosiahne dohoda o ďalších krokoch v tomto smere, a k tejto otázke sa bude každoročne vracieť v rámci európskeho semestra.

III. HOSPODÁRSKA A MENOVÁ ÚNIA

33. Európska rada sa po zasadnutiach v decembri 2012 a júni 2013 počas svojich rokovaní sústredila na bankovú a hospodársku úniu, ku všetkým otázkam sa však vráti v decembri 2013. Tento proces sa opiera o inštitucionálny rámec EÚ pri plnom rešpektovaní integrity jednotného trhu a súčasnom zabezpečení rovnakých podmienok pre členské štáty EÚ, a to aj prostredníctvom spravodlivej rovnováhy medzi domovskými a hostiteľskými členskými štátmi. Bude otvorený a transparentný voči členským štátom, ktoré nepoužívajú jednotnú menu.

Posilnená koordinácia hospodárskej politiky

34. Posilnenie správy ekonomických záležitostí je prebiehajúci proces, v ktorom sa za posledné roky dosiahol významný pokrok. Európsky semester spája jednotlivé prvky do uceleného procesu, ktorého výsledkom je formulácia politických odporúčaní.
35. Na podporu silného, udržateľného a inkluzívneho hospodárskeho rastu v eurozóne je potrebné ešte viac posilniť koordináciu hospodárskych politík, a to predovšetkým zvýšením úrovne odhodlanosti, angažovanosti a vykonávania hospodárskych politík a reforiem v členských štátoch eurozóny, na základe silnej demokratickej legitimity a zodpovednosti na úrovni, na ktorej sa rozhodnutia prijímajú a vykonávajú.

36. Európska rada zdôrazňuje, že lepšia koordinácia hospodárskych politík by sa mala zameriavať na oblasti politiky, v ktorých sú pozitívne účinky na konkurencieschopnosť, zamestnanosť a fungovanie HMÚ najvýraznejšie.

Ako prvý krok Európska rada vykoná spoločnú analýzu hospodárskej situácie v členských štátoch a celej eurozóne. Na tento účel sa uskutočnia už na decembrovom zasadnutí rokovania na základe zverejneného ročného prieskumu rastu Komisie a správy o mechanizme varovania s cieľom dosiahnuť na základe príslušných ukazovateľov dohodu o hlavných oblastiach koordinácie hospodárskych politík a reforiem.

Táto spoločná analýza bude vychádzať z posúdenia politík a opatrení zameraných na zvýšenie rastu a zamestnanosti vrátane výkonnosti trhov práce a trhov s produktmi, efektívnosti verejného sektora, ako aj výskumu a inovácie, vzdelávania a odborného vzdelávania, zamestnanosti a sociálneho začlenenia v eurozóne.

Komisia zároveň poskytne prvý prehľad vykonávania odporúčaní pre jednotlivé krajiny, ktorý bude základom pre ďalšie sledovanie ich vykonávania.

Bude sa napredovať v opatreniach na posilnenie koordinácie hospodárskych politík s cieľom prijať v decembri rozhodnutia o hlavných znakoch zmluvných dojednaní a súvisiacich mechanizmov solidarity. Zapojili by sa do nich všetky členské štáty eurozóny, ale do podobných mechanizmov môžu vstúpiť aj členské štáty, ktoré nie sú v eurozóne. Všetky tieto opatrenia musia byť vo všetkých aspektoch v plnej miere kompatibilné s jednotným trhom.

Sociálny rozmer

37. Európska rada víta ako pozitívny krok oznámenie Európskej komisie o sociálnom rozmere HMÚ a znova zdôrazňuje význam zamestnanosti a sociálneho vývoja v rámci európskeho semestra. Na základe príslušnej práce v relevantných výboroch by sa malo pracovať na využití porovnávacieho prehľadu ukazovateľov zamestnanosti a sociálnej situácie použitého v spoločnej správe o zamestnanosti, ako aj na vývoji ukazovateľov zamestnanosti a sociálnych ukazovateľov podľa zásad, ktoré navrhla Komisia, aby mohla Rada v decembri prijať rozhodnutie s cieľom používať tieto nové nástroje už počas európskeho semestra v roku 2014, ktoré potvrdí Európska rada. Cieľom tejto širšej škály ukazovateľov je umožniť lepšie pochopenie sociálneho vývoja.
38. Koordinácia hospodárskych a sociálnych politík, ako aj politík zamestnanosti sa bude naďalej posilňovať v súlade s existujúcimi postupmi pri súčasnom úplnom rešpektovaní právomocí členských štátov. Vyžaduje si to ďalšie úsilie s cieľom posilniť spoluprácu medzi rôznymi zložkami Rady, aby sa zabezpečil súlad týchto politík s našimi spoločnými cieľmi.
39. Posilnená koordinácia hospodárskej politiky a ďalšie opatrenia na zlepšenie sociálneho rozmeru v eurozóne sú pre členské štáty mimo eurozóny dobrovoľné a budú vo všetkých aspektoch plne kompatibilné s jednotným trhom.
40. Európska rada napokon zdôrazňuje, že je dôležité posilniť sociálny dialóg za účasti sociálnych partnerov tak na úrovni členských štátov, ako aj na európskej úrovni, najmä v kontexte európskeho semestra, aby sa posilnil pocit zodpovednosti za jeho závery a odporúčania v celej Únii.

Banková únia

41. Európska rada aktívne vedie proces vytvárania bankovej únie. Víta, že Rada definitívne prijala nariadenie o jednotnom mechanizme dohľadu a nariadenie, ktorým sa mení Európsky orgán pre bankovníctvo (EBA). Je to jeden z rozhodujúcich krokov na ceste k vytvoreniu bankovej únie. Európska rada zdôrazňuje zásadu nediskriminácie členských štátov, pokiaľ ide o bankový dohľad a riešenie krízových situácií bánk, ktorú sformulovala na svojom zasadnutí v októbri 2012, a opätovne potvrdzuje nové pravidlá hlasovania dohodnuté v nariadení o EBA pre tieto otázky, v ktorých sa rešpektuje vhodná rovnováha medzi zúčastnenými a nezúčastnenými členskými štátmi. Európska rada tiež potvrdzuje svoju dohodu, podľa ktorej sa preskúmanie fungovania ustanovení o hlasovaní začne realizovať odo dňa, keď počet nezúčastnených členských štátov dosiahne štyri.

42. Jednotný mechanizmus dohľadu je prvým krokom k bankovej únii. Európska centrálna banka začne v novembri komplexné hodnotenie úverových inštitúcií členských štátov, ktoré sa zúčastňujú na jednotnom mechanizme dohľadu v súlade s nariadením, ktorým sa Európska centrálna banka poveruje osobitnými úlohami. Po ňom budú nasledovať záťažové testy bánk v celej EÚ. Európska rada sa domnieva, že tento proces je kľúčový pre posilnenie dôvery v bankový sektor EÚ a obnovenie normálnych úverových podmienok pre podniky a domácnosti. Európska rada očakáva plnú podporu a spoluprácu vnútroštátnych orgánov, aby sa zabezpečila úplná transparentnosť a dôsledný prístup, čo je kľúčovým aspektom pre dôveryhodnosť celého procesu.

43. V tejto súvislosti Európska rada pripomína členským štátom, ktoré sa zúčastňujú na jednotnom mechanizme dohľadu, že je naliehavé, aby sa v rámci prípravy na komplexné hodnotenie úverových inštitúcií členských štátov Európskou centrálnou bankou zaviedol koordinovaný európsky prístup. Členské štáty by mali prijať všetky vhodné opatrenia vrátane vnútroštátnych zabezpečovacích mechanizmov (backstops), pričom budú dodržiavať pravidlá štátnej pomoci. Európske nástroje sú k dispozícii podľa dohodnutých pravidiel. Európska rada žiada Radu, aby čo najrýchlejšie pripravila takýto prístup a oznámila ho do konca novembra, a to v súlade s cieľom, aby Európska centrálna banka včas ukončila komplexné hodnotenie úverových inštitúcií. Európska rada tiež vyzýva Euroskupinu, aby sfinalizovala usmernenia pre priamu rekapitalizáciu Európskeho mechanizmu pre stabilitu, aby Európsky mechanizmus pre stabilitu mohol mať možnosť po zriadení jednotného mechanizmu dohľadu priamo rekapitalizovať banky.
44. Dobudovanie bankovej únie je naliehavé a vyžaduje si nielen jednotný mechanizmus dohľadu, ale aj jednotný mechanizmus riešenia krízových situácií. Európska rada vyzýva zákonodarcov, aby do konca roka prijali smernice o ozdravení a riešení krízových situácií bánk a systémoch ochrany vkladov. Zdôrazňuje potrebu zosúladiť konečnú podobu jednotného mechanizmu riešenia krízových situácií a smernice o ozdravení a riešení krízových situácií bánk. Zdôrazňuje tiež záväzok Rady dosiahnuť všeobecné smerovanie k návrhu jednotného mechanizmu riešenia krízových situácií, ktorý pripravila Komisia, do konca roka s cieľom umožniť jeho prijatie do konca súčasného legislatívneho obdobia.

IV. VÝCHODNÉ PARTNERSTVO

45. Európska rada očakáva samit Východného partnerstva, ktorý sa uskutoční 28. a 29. novembra 2013 vo Vilniuse. Podčiarkuje význam Východného partnerstva pre budovanie spoločného priestoru demokracie, prosperity a stability na celom európskom kontinente. Európska rada opätovne zdôrazňuje odhodlanie Európskej únie podpísať na samite vo Vilniuse a začať predbežne vykonávať dohodu o pridružení s Ukrajinou zahŕňajúcej prehĺbenú a komplexnú zónu voľného obchodu pod podmienkou, že sa vykonali rozhodné opatrenia a dosiahol sa preukázateľný pokrok v súlade so závermi Rady z 10. decembra 2012. Potvrďuje pripravenosť Európskej únie parafovať počas samitu vo Vilniuse podobné dohody s Moldavskou republikou a Gruzínskom s cieľom podpísať ich do jesene 2014.

V. MIGRAČNÉ TOKY

46. Európska rada vyjadruje hlboký zármutok nad nedávnym úmrtím stoviek ľudí za dramatických okolností v Stredozemnom mori, ktoré šokovalo všetkých Európanov. Na základe nevyhnutnej požiadavky prevencie a ochrany a riadiac sa zásadou solidarity a spravodlivého rozdelenia zodpovednosti by sa mali prijať rozhodné opatrenia s cieľom zabrániť strate životov na mori a predísť tomu, aby sa takéto ľudské tragédie opakovali.

47. Európska rada zdôrazňuje, že je dôležité riešiť základné príčiny migračných tokov prostredníctvom zlepšenia spolupráce s krajinami pôvodu a tranzitu, a to aj prostredníctvom primeranej rozvojovej pomoci EÚ a účinnej politiky návratu. Vyzýva aj na užšiu spoluprácu s príslušnými medzinárodnými organizáciami, najmä s Úradom vysokého komisára OSN pre utečencov a Medzinárodnou organizáciou pre migráciu v príslušných tretích krajinách. Nielen na území členských štátov EÚ, ale aj v krajinách pôvodu a tranzitu by sa mal zintenzívniť boj proti obchodovaniu s ľuďmi a prevádzachtvu. Okrem toho Európska rada vyzýva na posilnenie činnosti agentúry Frontex v oblasti Stredozemného mora a pozdĺž juhovýchodných hraníc EÚ. Urýchlené zavedenie Európskeho systému hraničného dozoru (EUROSUR) členskými štátmi bude mať zásadný význam pre pomoc pri odhaľovaní plavidiel a neoprávnených vstupov, čo prispeje k ochrane a záchrane životov na vonkajších hraniciach EÚ.
48. Európska rada vyzýva novovytvorenú osobitnú skupinu pre oblasť Stredozemia vedenú Európskou komisiou, ktorá zahŕňa členské štáty, agentúry EÚ a ESVČ, aby na základe zásad prevencie, ochrany a solidarity určili prioritné opatrenia na efektívnejšie využívanie európskych politík a nástrojov v krátkodobom horizonte. Komisia podá Rade správu o práci tejto osobitnej skupiny na zasadnutí 5. – 6. decembra 2013 na účely prijatia operačných rozhodnutí. Predsedníctvo podá správu Európskej rade v decembri.
49. Európska rada sa znova bude venovať otázkam azylu a migrácie zo širšieho a dlhodobejšieho politického hľadiska v júni 2014, keď sa vymedzia strategické usmernenia pre ďalšie legislatívne a operačné plánovanie v oblasti slobody, bezpečnosti a spravodlivosti.

VYHLÁSENIE HLÁV ŠTÁTOV A PREDSEDOV VLÁD

Hlavy štátov a predsedovia vlád rokovali o nedávnom vývoji v súvislosti s možnými spravodajskými problémami a o hlbokých obavách, ktoré tieto udalosti vyvolali v európskych občanoch.

Vyzdvihli blízke vzťahy medzi Európou a USA a hodnotu tohto partnerstva. Vyjadrili presvedčenie, že toto partnerstvo sa musí zakladať na rešpekte a dôvere, a to aj pokiaľ ide o prácu a spoluprácu tajných služieb.

Zdôraznili, že zhromažďovanie spravodajských informácií je nevyhnutným prvkom boja proti terorizmu. Týka sa to vzťahov medzi európskymi krajinami, ako aj vzťahov s USA. Nedostatočná dôvera by mohla ohroziť potrebnú spoluprácu v oblasti zhromažďovania spravodajských informácií.

Hlavy štátov a predsedovia vlád vzali na vedomie zámer Francúzska a Nemecka nadviazať dvojstranné rozhovory s USA s cieľom dospieť do konca roka k porozumeniu, pokiaľ ide o vzájomné vzťahy v tejto oblasti. Vzali na vedomie, že k tejto iniciatíve sa môžu pripojiť aj ďalšie krajiny EÚ.

Poukázali tiež na existenciu pracovnej skupiny EÚ a USA pre súvisiacu otázku ochrany údajov a vyzvali, aby sa v tejto súvislosti dosiahol rýchly a konštruktívny pokrok.
